

Der findes en række områder af afgørende økonomisk betydning for samfundet som f.eks. elektricitet, gas, fjernvarme eller telesektoren, hvor der er en eller flere virksomheder, som sørger for, at infrastrukturen fungerer, og at samfundet får de ydelser stillet til rådighed, der er brug for i samfundet. Der er typisk tale om det, man kalder naturlige monopoler, hvor der ikke er samfundsøkonomisk ræson i at lave flere konkurrerende systemer, f.eks. flere elforsyningsnet til den samme forbruger.

Samfundet har brug for at sikre, at de virksomheder, som driver disse anlæg, samtidig opfylder en række vigtige samfundsbehov og tager en række vigtige samfundshensyn. F.eks. er det helt naturligt, at de elskaber, som ejer og driver det offentlige elforsyningsystem, kan løse en række opgaver af energipolitisk betydning såsom at sikre forsynings sikkerheden, indpassning og afregning af miljøvenlig elektricitet, rådgivning af forbrugerne osv.

Samtidig er det naturligt, at det offentlige også får et ansvar med at sikre, at disse virksomheder udfører deres pålagte opgaver på en effektiv og ressourcebevidst måde. Det er jo forbrugerne, som skal dække virksomhedernes omkostninger som følge af opgaven.

Det er derfor også klart, at der er en politisk interesse i disse ting, og det er positivt, at vi i dag får mulighed for at diskutere, hvordan man kan sikre, at det bliver gennemsigtigt for politikerne og for offentligheden generelt, hvad PSO'en går ud på, og hvad vi får ud af ydelserne.

I alle tre energilove, el, gas og varme, som er vedtaget, som jeg sagde det før, af et meget bredt flertal i Folketinget, er det nøje defineret, hvilke offentlige tjenesteydelser der kan pålægges de enkelte kollektive forsyningsvirksomheder. Samtidig er det fastlagt, hvordan tjenesteydelserne kan indregnes i virksomhedens omkostninger og dermed selvfølgelig i priserne for forbrugerne. Alle priser, tariffier og betingelser skal anmeldes til det uafhængige energitilsyn, som kontrollerer, godkender og offentliggør oplysningerne.

Langt den overvejende del af PSO-tjenesteydelserne ligger i elsektoren. Det er her, vi har den største miljøbelastning, og det er ikke en selvfølgelig for aktørerne i et markedsbaseret system at opfylde f.eks. forsynings sikkerheden. De systemansvarlige virksomheder er pålagt ansvaret for langt hovedparten af PSO-forpligtelserne i elsektoren.

Alle den systemansvarliges PSO-forpligtelser og betalingen for dem er nøje specificeret i de systemansvarlige virksomheders regnskaber og budgetter, der alle er offentligt tilgængelige. De offentlige tjenesteydelser i elsektoren omhandler målt i kroner og øre fortrinsvis betaling for den miljøvenlige og prioriterede elektricitet, vindmøller og decentrale kraftvarmeanlæg. Beregning af betaling til disse PSO'er er fastsat ved lov. Betaling hertil udgør henvend 90 pct. af PSO-omkostningerne i elsektoren.

Den enkelte forbrugers betaling til den miljøvenlige elektricitet fremgår desuden af forbrugernes elregning. Forbrugerne kan således i dag tydeligt se, i hvilket omfang de medvirker til at finansiere den miljøvenlige elektricitet og altså dermed langt størstedelen af PSO-omkostningerne.

Den resterende del af PSO-omkostningerne omfatter hovedsagelig betaling til varetagelse af forsynings sikkerheden samt til forskning og udvikling i miljøvenlige elproduktionsteknologier samt energispareaktiviteter. Hovedparten af forskningsaktiviteterne har sit hjemsted hos de systemansvarlige virksomheder i elsektoren. I begyndelsen af dette år vil der foreligge en bekendtgørelse om anvendelsen af disse midler.

Før omkostningerne til forskning og udvikling kan pålægges forbrugerne, skal der foreligge en plan fra de systemansvarlige virksomheder for, hvilke projekter selskaberne ønsker gennemført i en nærmere bestemt periode, og også denne plan skal godkendes af Energistyrelsen. I tilknytning til godkendelsen har jeg til hensigt at forelægge planen for Det Energipolitiske Udvalg til orientering med en indstilling om, hvilke aktiviteter der vil blive igangsat.

Blandt PSO'erne er også de energispareaktiviteter i elforsyningsloven, som netvirksomhederne skal tilbyde deres forbrugere. Der er fastsat regler, som skal sikre, at samfundet og de enkelte forbrugere får mest muligt for pengene. Det er således en betingelse for at lave energispareaktiviteter, at de skal være miljømæssigt og samfundsøkonomisk fordelagtige.

Alt i alt er det min vurdering, at vi har opbygget et system, så vi kan sikre gennemsigtighed, samtidig med at netvirksomhedernes energispareaktiviteter er til gavn for samfundet, miljøet og de enkelte forbrugere.

Ligesom på elsidens vil der også blive indført PSO om energispareaktiviteter i naturgas og fjernvarmeselskaberne. Det er også et led i aftalen fra marts 2000 om reformopfølgningen, hvor